

Храмът на Делос е принуден да отпише 90% от отпуснатите заеми през 4. век пр.н.е.

SHUTTERSTOCK

Бюджетът няма как да бъде балансиран. Вероятно неговите сънародници са послушали съвета му, защото страната обявява цели 8 фалита за периода между 1500 и 1800 г. Може би в миналото френската гържава щеше да запише още няколко фалита, но нейните владетели прилагали един "иновативен" подход - ако гълговете ставали твърде големи,

Вътрешните кредитори просто били екзекутирани.

По-новата история също има интересни примери за гържавни фалити, които отново се въртят около войни, революции или граждански конфликти. Например Турция, България и Австро-Унгария спират да плащат своите задължения на вражеските страни кредиторки в началото на Първата световна война. Турция и Япония правят същото при започването на Втората световна война. Други страни, като Австрия (през 1802 и 1868 г.) и Русия (1839 г.), обявяват неплатежеспособност, след като губят войни. Китай през 1921 г. фалира заради гражданската война, която се разразява в страната.

Любопитна история е и фалитът на Ос-

манската империя през 1875 г., малко преди избухването на Априлското въстание. В средата на 70-те години на 19. век Голямата порта изпитва сериозни икономически затруднения. Приходите в хазната спадат, а гълговете към западните банки се увеличават и стават все по-трудни за обслужване. За да позакрепи финансите си, Османската империя решава да вдигне данъците и дори да въведе нови (например военния данък, плащан от немлюсюлманите, започва да се събира и от новородените момчета). Това предизвиква сериозно недоволство сред хората, с което започват и редица въстания - в Босна и Херцеговина, България (Старозагорското) и др. Голямата порта е изправена пред избор - да плаща лихви по външните си заеми или да отдели средства за потушаване на въстанията. На 6 октомври 1875 г. тя обявява, че преустановява плащанията на лихвите по издадените от нея ценни книжа, с което де факто обявява частичен фалит.

Фалитите на страни

най-често се случват на вълни - наблюдават се периоди, в които няколко гържави фалират заедно, има и периоди, в които няма нито един фалит. Страните от Латинска Америка са рекордьори в едно отношение - те са обявявали неплатежеспособност във всички вълни (периоди) на фалит от 1820 г. насам. Еквадор, Аржентина и Уругвай фалираха в последната такава вълна.

Аржентинският фалит от 2001 г. е най-големият гържавен фалит до момента, а според някои анализатори положението в латинската страна много наподобява на това в Гърция през 2010 г.

През 90-те години на 20. век Аржентина изпитва сериозни икономически трудности - годишна инфлация от 5000%, високи дефицити и икономическа стагнация. Въведена е нова валута, която правителството фиксира за щатския долар. Валутният борс проработва - правителството стабилизира своите финанси, инфлацията спада, а чуждестранните инвеститори започват да идват в страната.

В края на 90-те години обаче

ситуацията вече не е толкова розова. Основните партньори на Аржентина - Мексико и Бразилия, изпитват сериозни икономически кризи. Бразилия девалвира своята валута, а доларът се покачва, което прави аржентинското песо неконкурентоспособно. Никои не иска вече да купува скъпите аржентински стоки. В същото време публичният дълг нараства, а приходите в хазната намаляват главоломно. През 2001 г. хората започват панически да теглят спестяванията си от банките, да ги конвертират в долари и да ги изпращат извън стра-